

Told. 2. 117/c.

NOS MICHAEL APAFI,
DEI GRATIA PRINCEPS

Transylvaniæ, partium Regni Hungariæ Dominus,
& Sicularum Comes, &c. Memoria commendamus
tenore præsentium significantes, quibus expedit universis, Quod
Spectabiles, Magnifici, Generosi & Nobiles, ceteriq; universi Sta-
tus & Ordines trium Nationum Regni nostri Transylvaniæ, in
Generalibus eorum Comitibus ad diem primum Mensis Novembris,
Anni Millesimi, Sexcentissimi, Sexagesimi Quarti in Civitatem
nostram Segesvár ex edicto nostro celebratis congregati exhibuerunt
nobis & præsentaverunt quosdam infra scriptos Articulos, in eodem
Conventu communibus eorundem votis & suffragiis pariq; & unani-
mi consensu conclusos: Supplices nobis humilime, ut nos omnes &
singulos eos Articulos, omniaque & singula in iisdem contenta, ratos,
gratos, & accepta habentes, nostrumq; consensum illis præbentes, au-
thoritate nostra Principali acceptare, approbare, ratificare, & con-
firmare, atq; tam nos ipsi observare, quam per alios omnes, quorum
interest, observari facere, dignaremur. Quorum quidem Articulo-
rum tenor talis est.

ARTICVLI DOMINORVM

REGNICOLARVM TRIUM NATIONVM

regni Transylvaniæ, in Comitibus eorum Generalibus ex edicto suæ
Celsitudinis Principalis in Civitatem suam Segesvár die
decima nona mensis Novembris, Anno Dñi. Mille-
simo Sexcentesimo Sexagesimo Quarto indictis,
celebratis, conclusi.

ARTICVLVS I.

AZ Görgény Szent-Imrehi Ország Gyűlésében meg nótázott
völt az Ország bizonyos Személyekből álló bötsölletes Atyánk
fiait, ugymint Kemény Simont, Kapi Györgyöt, Bánffy Dieneft,
Ebeni Istvánt, Bethlen Farkast, Kornis Gáspárt, Torma Istvánt,
és Jánost, Teleki Mihályt, Matskási Boldisárt, Mikes Kelemt,
Domokos Jánost, Henter Pált, Alvinczi Istvánt, Székely Istvánt,
és többeket is azért, hogy meg nem jelenhettek azon Gyűlésben,
pretendál.

pretendálván akkori oda gyűlékezett Ország *Statust*, hogy ennek a' hazának szabadságának, és az akkori időben, az itben lévő Ország *Statust*nak ellene praetifikáltak volna; de mivel e' haza az után külömben tanulván ki bé nem jöhetésséknek okát úgy tapasztalta meg, hogy mindenben az haza javára, s-ennek szabadságának helyben állatásfára czéloztak, fáradoztak, kiért recipiálván aző Attyáncfiát, fel-is szabaditván azon sulyos Articulusunknak szennye, s-motska alól, mostan ujjobban Felleges Római Császárnak előnkben exhibeált három rendbéli petsétes *Resolutio*bol világosson *constat*, hogy e' hazának, és ennek lakosinak szabadságának helyben állatásfában, és majd mint egy végső veszedelemre s. romlásra való hanyatlásfában gyámolitoi, és feléppitői voltak tehetőségei szerint, és szolgáltak, nem vétettek a' hazának, és e'nek lakosinak: kire nézve azon *Nota* alól, ilyen jó indulattyokat tapasztaltván meg, a' Nemes Ország e' hazához meg irt Felleges Római Császár *declarált* leveleiből ujjobban is mind magokat, azon *declarált* Attyáncfiát, s-másokat is, az kik akkori időben edgyütt fáradoztának, és foglalatostoktanak e' hazának szabadságának feléppítésében, és a' veszedele alól való ki szabaditásfában, *solenniter absolvállyuk*, és az ellenek irott Görgény Szent-Imrehi Articulus *in perpetuum tollállyuk*, *casállyuk*, *invalidállyuk*, és *annihilállyuk*, *in omnibus punctis, clausulis, & Articulu*, és cziránt való dolgokat mindenebben *justificállyuk*.

ARTICVLVS. II.

Mivel Teleki Mihály Attyáncfia Ország dolgában való követsegből Római Császár ő Fellege hozzánk *expediált* Fő követitől, Groff Rottál János Urunktól Szakmárról mostan érkezvén közinkben, ujjabban is kellett azon Attyáncfiát Ország közönléges dolgából meg irt Felleges Római Császár hozzánk *expediált* követéhez küldendünk, mely haza szolgálatyában való fáradságáért, az mi kegyelmes Urunk ő Nagysága kegyelmes *consensu*ssa is *accedálván* e' dologból meg nevezett Attyáncfiához, az Kis-Selyki minden Fiscus részére *cedálando* Dézmát *vita durante* mostani, és ez után való szolgálatyáért meg irt Teleki Mihály Attyáncfiának *conferállyuk*.

ARTICV.

ARTICVLVS. III.

Kegyelmes Urunk, kegyelmes Afiszonyunknak ő Nagyságának kegyelmes kívánlaga szerint végeztük, Nágod kegyelmessége is *accedálván*, hogy Balásfalvát hozzá való falukkal, *portio*kkal edgyütt birván, és az véreket is *contentálván*, ha kik még *praetensio*jokat tartanak azon Jozsághoz, *servati de jure servandi*, uttyok engedtetvén törvény szerint való keresésére, *Consensu*ssal adhafson Nágod az *Emptionalis* és *Fassionalis* levelekre Afiszonyunknak ő Nagyságának, *concludállyuk*.

ARTICVLVS. IV.

Kegyelmes Urunk, tudván azt, hogy Fogaras várát minden ahoz biratott falukkal, *portio*kkal, és haszon lévő helyekkel egygyütt *inscribállyuk* az mi kegyelmes Afiszonyunknak, azért végeztük egy akaratból, hogy ha ő Nagysága az *Donatárius*soktól ki akarja váltani az *inscriptio*ban adott falukat és *portio*kat, szabadoss uttya lehessen ő Nagyságának az *recuperatio*jára, úgy mindazáltal, hogy az mennyi summán meg válthatta volna azon Fejedelem, ki *inscriptio*ban adta, nem *obstálván* az, akarmint kötelezett legyen is *Successor* Fejedelmeket, hogy mennyi summán válthassák meg, tsak annyi summán *rehabéállyuk* ő Nagysága, mint *inscribálva* volt *praedeccessor* Fejedelmektől, és a' mint magoknak a' meg váltásfára utat tsináltak volt, és a' mennyi summán ő Nagysága *rehabéálni* fogja, annyival fellyeb *inscribállyuk* Fogarast jozságtól ő Nagyságának, és szerelmes gyermekinek ő Nagyságoknak, *communi voto concludállyuk*: ezt pedig *praecise* tsak Fogaras földéről értjük.

ARTICVLVS. V.

Proponáltyván az is Kegyelmes Urunk előttünk, hogy az Váradgyai, Fogarasi, és Défi hidak is elpusztultanak, mellyeknek megéppítések felől *prospiciálnánk* úgy, hogy építtethetnének meg, ezt is *consideratio*ban vévén, *decernállyuk* úgy, Nágod kegyelmes *consensu*ssa is *accedálván*; hogy mivel magunk is szegénységinkel egygyütt elpusztultunk, és romlottunk, a' kik eddig építtették, épületre való fákkal is *sublevállyuk*, emberbéli segitféggel egygyütt, ezután is azok éppítsek.

ARTICV

ARTICVLVS. VI.

AZ Innepeknek meg szentelésekről, és Vasárnapi széllyel járásról, és sokadalmazásoknak, és vásároknak *abrogálásáról*, több alkalmatlanságoknak *collálásáról* is *in approbata Constitutione Editio* ötven egygyedik világos irás vagyó, mostan-is azért azon *Editumot* ez Articulusunkban *confirmállyuk, approbállyuk, és ratificállyuk* egész Országul, és a' Tisztek köteleiségek szerint *publicálván*, mindenütt az Országban *observáltassék*.

ARTICVLVS. VII.

AZ Deáki tudományra menendő Ifjak felől is törtünk ilyen *Conclusum*at Kegyelmes Urunk, Nágod *consensus*-is *accedálván*, hogy a' kik olyanok találtnának, tsak a' Jobbágyság előtt lappanganának, nem akarván úgy mint rendi, s. modgya az Tudományokban való *Exercitiumot* el követni, Jobbágyságunkból álló Ifjak kezefeket tartozzanak adni arról, hogy Prædicatori, és Scholabéli hivatalban helyhezteik magokat, ha kik kezefeket nem találtnának, hit levelet adgyanak, és ha Ecclesiasticus *ordoban*, és rendben léfznek *collocaltván*, maradgyanak meg állapattokban, ha hol a' nem lefne, az kezefek köteleffek légycenek az olyan tiszteffes hivatal kívül való személyeket földes Uroknak *reducálni*, a' hitlevelet adott személyek-is Jobbágyságra *redeálni*. A' Harangozok, és Mesterfégnek *ualedicatio* személyeket-is ide értvén, kik tsak az Jobbágyságot kerülvén, Prædicatorok, vagy Schola Mesterek hátok megett *látitálnának*.

ARTICVLVS. VIII.

AZ mely Religion lévők más Religion lévőknek Templomokat kezekből ki foglalták hatalmasul magok *authoritátsból*, hogy az arról irott Articulus szerint *procedállyanak* ellenek, *concludáltuk*.

ARTICVLVS. IX.

AZ mely paraszt ember Templomat ném akarván *frequentálni*, az Isteni tiszteletet el mulattya háromszor egymás után, az ollyano-

ollyanokat az *Dominus terrestris* Istenhez való buzgóságából, méltómenitége nem lévén az ollyan Jobbágynak, kézi kalodában verettse, hogy az által is Isteni tiszteletre szoktathassa *communi vota concludáltuk*.

ARTICVLVS. X.

Iött kegyelmes Urunk előnkben az is, hogy némely Prædicatorok a' Patronusnak és Populusnak nagyobb részének akarattya ellen is tsak helyben maradnak, *pretendálván*, hogy azon Ecclesiabéli *minor pars*tol marasztatott, erről is *concludáltunk* így, Nágod *Consensus*-is *accedálván*, hogy a' Patronusnak az *máior pars*-is *consentálván*, erővel az ollyan helyben a' Prædicator ne lakhassék, hanem az Esperest köteles légycen *amoveálni* más helyben.

ARTICVLVS. XI.

I llyen dolgok is jöttek előnkben Kegyelmes Urunk, hogy némely ember feleségét, felesége is Urát el hagyván, a' Rablágban lévő Atyánságainak is feleségek, némellyek Vrokat életben lenni tudván, hitekről meg nem emlekezcven, férjhez mentek, s. meffek, Rab Vroknak is javokat el hordván és tékozolván, ha a' Papok székin visza iteltetnek is, hitek mellé nem *redeálnak*, némellyek peniglen effele személyeket házoknál tartanak, és lappangtatnak, erről is *concludáltunk* úgy, hogy ha mely személyt, akar férfit, akar Aszony állat légycen az, s. visza itélnék a' Prædicatorok, köteleffek légycenek hitek mellé *redeálni*, és Isteneffen élni, ha hol rablágból meg szabadult, vagy szabadulandó Atyánságának felesége ferhez ment léfzen, ha meg szabadult Vra mellé visza nem áll, Vra sem *recipiállyá*, el vitt, és tékozlott javait tartozzék Vranak meg fordítani, ha nem tselekedné, a' Tisztek köteleffek szerint tégyenek *plenaria satisfactio*t, ide értvén az férfiakat is, kik már feleséget vöttek, életbéli feleségekhöz való köteleffek ellen: A' kik penig valakinek feleségét meg nem adnák, hite mellé Vrához nem botsátanak, azokat *comperit rei veritate, eo facto statim in ducentorum florenorum Hungaricalium onus incurale* személyeknek *pronunciáltuk*; és *vigore presentis Articuli* a' Tisztek, *exclusis omnibus iuridicis*

B

cú remedis

és remediis, defacto exequállyák-is, a' Tisztek-is ha kedveznének, hasonló pánában incurrályanak, és modo prenotato exequáltassá rajtok a' Director.

ARTICVLVS. XII.

HAllatnak, és vadnak ilyen dolgok-is Kegyelmes Vrunk, hogy az Ecclesiáknak, és priváta personáknak-is ez mostani fel háborodott időkben, s. az előtt-is vévén fel jovokat, és pénzeket *sub spe future restitutionis* némellyek, noha némellyek részéről erős *Reversálások*, és *obligatoriák-is* extálván, ha kerik, még törvényre igazíttya, úgy *procrastinállya* dolgát, puszta kőfallal, és díb dáb eszközökkel akarván *contentációt* tenni; Végeztük azért Kegyelmes Urunk az illyenekről, hogy *literis*, *vel humanis comprobálván*, és *verificálván* az Adosságot, hogy-ha az olyan ados *ad simplicem requisitionem* még agygya. jó; *alioquin* azon helybeli Tisztek az hól comperiáltatik az *Débitor*, *defacto contentállyák* az *Creditor* *de rebus mobilibus*, illis *verò non sufficientibus*, etiam *de rebus immobilibus*, ha az is nem lenne, magát-is az *debitort* meg foghassák, és ha *medío tempore interest* adtak volna-is meg, az derék *summában* ne tudgyák, és ha az Tiszteken mulnék el, nem *extorquédnák*, *toties quoties in pena Articulari* *convincáltassanak*, és az *Director* *exequáltathassá*-is rajtok azon *páná* ezen *Articulussunknak* erejével, minden *remediumokot* ebből ki kőrvén. Ha pedig az *Debitorok* *desiciáltak* volna, azokra szállyon az Adosság, kire az *Debitornak* javai szállottanak, valamint az külső Nemesség, és egyéb rendek-is adosságokat ez *Articulussunk* *vigorával* *extorquédnák* az Várofi rendeken, úgy azok-is meg vehessék az Nemessé és más állapotbeli rendeken-is ez *Articulussunknak* *vigorával*. Ha ki pedig kötés és kezes levele szerint akar *procedálni*, *arbitriumában* hagyatik.

ARTICVLVS. XIII.

Mivel ez boldogtalan állapotokban sokféle szükségek, adozások kényszerítvén bennünket Országul, mind magunkat, mind szegényiséginket, mely miá már szegényiségink csak nem éhel haláfra jutottak, mely nagy kényszerítő szükségek nem hogy apadnának, főárviz modgyára nevedkednek naponkint rajtunk, Nágod-is Kegyelmes Urunk az hatalmas pénznek parantsolattyára Táborban lé-

ban lévén ez el múlt nyáron, Tővisnél-is Gyűlést kellestván Nagyságodnak *celebrálni*, Kegyelmesien *proponáltatván* Nágod, látván ez hazának el pusztult állapotját, ez elztendőre semmi Ado Nágod szükségére fel nem vettetett, kihez képpest semmiképpen tovább Udvara népének, s hadainak tartáffokot, egyéb sok *expensáit*-is a' végben nem vihetné, hanem maga fogyatkoztatással-is az hazának kedvezvén, *Fiscalis* Jozságot kételenítetnék valamely bősülletes hívénél el adni, és hogy az pénzt az olyan hibe Nágodnak bátorfágossáiban ki adhatná, kívántatván hozzá, hogy *Assicuráltatnék*, úgy hogy Ország szükségére ki adott pénznek *agnoscálnok* Országul, melyet *Articulusban* iratnánk: Mivel azért Kegyelmes Urunk, Nágod ily szükségére Tekéntetes, Nemzetes Lofonczí Bánfi Dienes Atyánkfia adott Nágodnak tíz ezer forintot Gyalu várára, és mostan hozzá biratott Jozságokra, melyet az el múlt Marus-Vásárhelyi Gyűlésünkben-is *inscribáltuk* meg nevezett Bánfi Dienes Atyánkfiának bizonyos *summában*, mostan is penig ez hazának ilyen szükségére ki adott Tíz ezer forintot, *superinscribáltunk* azon Jozságra magának, *Successorinak*, és *Legátáriusának*, és azon *summát* Ország szükségére ki adott pénznek ismerjük, és tartjuk, *successivis semper temporibus*, ez *Articulussunkban* *concludáltuk*.

ARTICVLVS. XIV.

Mivel Appor Lázár sem az Nágod kegyelmes parantsolattyával, sem az tisztek *Anmonitio*jokkal nem gondolván, az Kézdi-Vásárhelyieket Lemhényi erdőről és több szomszéd falubéliekről *ab antiquo* (zabadosan, és békelességgel) birván minden *impedimentum* nélkül, nem *superfedeál*, hanem mint az előtt, úgy most is háborgatná, igaz uttyokban *prosequálná*, és bé hajtáná fájakot, és egyéb vellek lévő jovokat el vévén, csak üressen botsáttya el az emberét; Végeztük azért Nágod *ex Consilio* tört Kegyelmes választétele szerint, hogy meg irt Apor Lázár ha ez után-is azon hatalmaskodást *continuíni* fogná, *toties quoties* tselekedné, *exequáltassák* az *Articularis* *pánarajta* *mox & defacto* *vigore presentis Articuli*, és ha mi *prætenzioja* az Erdőhöz, (*in dominio* lévén az Kézdi-Vásárhelyiek) keresse *suo modis* tölleők.

Mivel Al-Pestessi Balog Máthé Atyámfia ez szegény hazáért sok rendben terhes, és életét kockáztató félelmes követeléseket vett fel, kire való *respectus*ból végeztük egész Országul az mi Kegyelmes Urunk ő Nagysága *Consensu*sából, hogy az mely Pap-Almás nevű Hunyad Vármegyében lévő falut az akkori Kegyelmes Urunk meg nevezett Atyámfianak *conferált*, és *Inscribált* volt EzerAranyban, meg tartjuk benne, úgy hogy magától, és két ágó lévő maradékitól, felelőségétől-is része szerint, míg nevét viseli, el ne vétessék, hasonlóképen Torda Vármegyében felső-Oroszi nevű falubéli *Portioban*, és azon Vármegyében Görgény Szent-Imrehé lévő Nemes házban ahhoz mostan általla biratott Malomban, és *Pertinentiákban*, mivel azok is *Inscribált*attak meg irt Balog Máthé Atyámfianak, *Consentiált*unk bírásának, úgy hogy az *Fiscalis* Jóságáról irt *Articulust*unk ne *prejudicál*lyon annak *dominiumjának*, és annak *vigorával* ne vétessék el tőlők pénz nélkül, *modo ut supra*.

ARTICVLVS. XVI.

Nem tagadhattyuk Kegyelmes Urunk szegénységinknek megromlott, s-nyomorodott állapotokat, azonban látjuk azt is, hogy, szegény Hazának meg maradása áll az fenyes Portának kedve keresésében, edgyszer, s-mind látjuk azt is, mennyi sok költségek kívánatnak mostani boldogtalanságinknak le tsendesítésére, követeknek is küldessék mind az hatalmas Nemzethez, mind az Keresztyén Monarchához: mely szükségünkre vetettünk Kapu szám után Tíz tíz tallért, Rovatlan falukra, Városokra *capitatum* egy egy tallért, az Szamosson tul való Vármegyékre, kik az hatalmas Nemzetnek most holdoltatások alatt vadnak, egygyút Kraszna, közép Szolnok vármegyékkel, Debreczen, és Zilah városokkal az tíz Tallérnak harmadát agygyák kapuról, Székely Atyámfiai, kiknek Vármegyén vagyon Jóságok, ez terch viselés alá igérik magokat, Vármegyéken lévő Jóságokról.

ARTICVLVS XVII.

AZ mi Kegyelmes Urunk ő Nagysága Udvara népe, és fizetett hadai fizetésekre igértünk kapu szám után két két forintot *semel pro semper*, mivel ő Nagysága kezénél vadnak mind az *Fiscalis proventusok*.

ARTICV.

AZ fellyül meg irt Adókat pengig rendeltük két *Terminusokra* bészolgáltatni, felét *ad primum Januarii proxime venturi*, felét pengig *ad primū Aprilis* ilyen moddal, hogy mindenik Vármegyében az Vármegyék *Perceptor* perciprályák, *assistentiával* lévén az Tisztek mellett az Ország szükségére rendeltetett Adókban: mely *Perceptorok* az meg irt *Terminusra* *administrál*lyák Szebenbő Orzágtól választott Fő *Perceptor*, Vizaknai Peter Deák Atyámfia kezében, kinek *plena authoritást* adunk reá, hogy az Görögök Birájának, Arany Tallér verőknek, Por arany váltóknak, Harminczadosfoknak *Portu*ssü *Perceptorok*nak, és az Bányák *Praefectus*sinak parantsolhasson, kik-is kötelesek legyenek meg fogadni parantsolatlyát, és kezelhez vinni mind Arannyat, Tallért, s-Garas, Poltura pénzért bé adni Ország szükségére, *tam in maius, quam in Cusis sub amissione omnium bonorum suorum*.

ARTICVLVS. XIX.

AZ ő Nagysága Udvara népe, s-fizetett hadai tartásokra felvetett két két forintos adót az meg irt *Perceptorok* *administrál*lyák az fen *specificált* két *Terminusokon* az ő Nagysága Tárházába,

ARTICVLVS. XX.

AZ *oppressioban* lévő helyekről ot való Fő és Vice Ispánok, és végbeli Kapitányok *authoritással*okkal szedessenek fel az reájok vetett Ország szükségére való Adók.

ARTICVLVS. XXI.

Meg tekintvén Kegyelmes Urunk Baló László Atyámfianak ez szegény Haza közönséges szolgálattában való sok rendbéli szolgálattát, reménlvén ez után is, ezen Haza szolgálattátul (: az szükség úgy kívánván :) nem vonogatván magát, kire való tekintetünkből *Praefekta* nevű *Fiscalis* Falujának *dominiumában* meg maradni, Nagyságod Kegyelmes *Consensu*ssa is *accedálván* ez dologbul, végeztük, úgy hogy Donátiojának *vigora* szerint bírassá *pacificè*, nem *prejudicálván* az *Fiscalis* Jóságokról irt *Articulus*, kinek erejével el ne vétessék meg irt Atyámfiatul, *communi voto* *concludáltuk*.

C

CONCLV.

CONCLUSIO

Os itaque premissa Supplicatione fidelium nostrorum Dominorum Regnicolarum trium Nationum Regni nostri Transylvanie, & partium Hungarie eidem annexarum ac incorporatarum, exaudita & admissa, prescriptos universos & singulos Articulos Nobis modo premissis presentatos, presentibus literis nostris ad verbum, sine diminutione, & augmento, vel variatione aliquali, inseri & inscribi facientes, eosdemque ac omnia & singula in iisdem contenta, ratos, gratos & accepta habentes, acceptavimus, approbavimus, ratificavimus, & confirmavimus: Offerentes nos benigne, quod premissa omnia in omnibus punctis, clausulis & Articulis, tam nos ipsi observabimus, quam per alios, quorum interest, seu intererit, observari faciemus; Imò acceptamus, approbamus, ratificamus & confirmamus, harum nostrarum vigore & testimonio literarum mediante. Datum in Civitate nostra Segesvár die decima nona Mensis Novembris, Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Sexagesimo quarto.

